

BO SVERNSTRÖM

Wie zint op wraak

Vertaling Edith Sybesma

HarperCollins

Voor dit boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC™ ten behoeve van verantwoord bosbeheer.
Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam

Copyright © Bo Svernström, 2018
Oorspronkelijke titel: *Offrens offer*
Copyright Nederlandse vertaling: © 2018 Edith Sybesma
Omslagontwerp: Bureau Blikgoed
Omslagbeeld: plainpicture Ltd.
Foto auteur: Martin Stenmark
Zetwerk: Mat-Zet B.V., Soest
Druk: CPI Books GmbH, Germany

ISBN 978 94 027 3060 9
ISBN 978 94 027 5657 9 (e-book)

NUR 305
Eerste druk september 2018

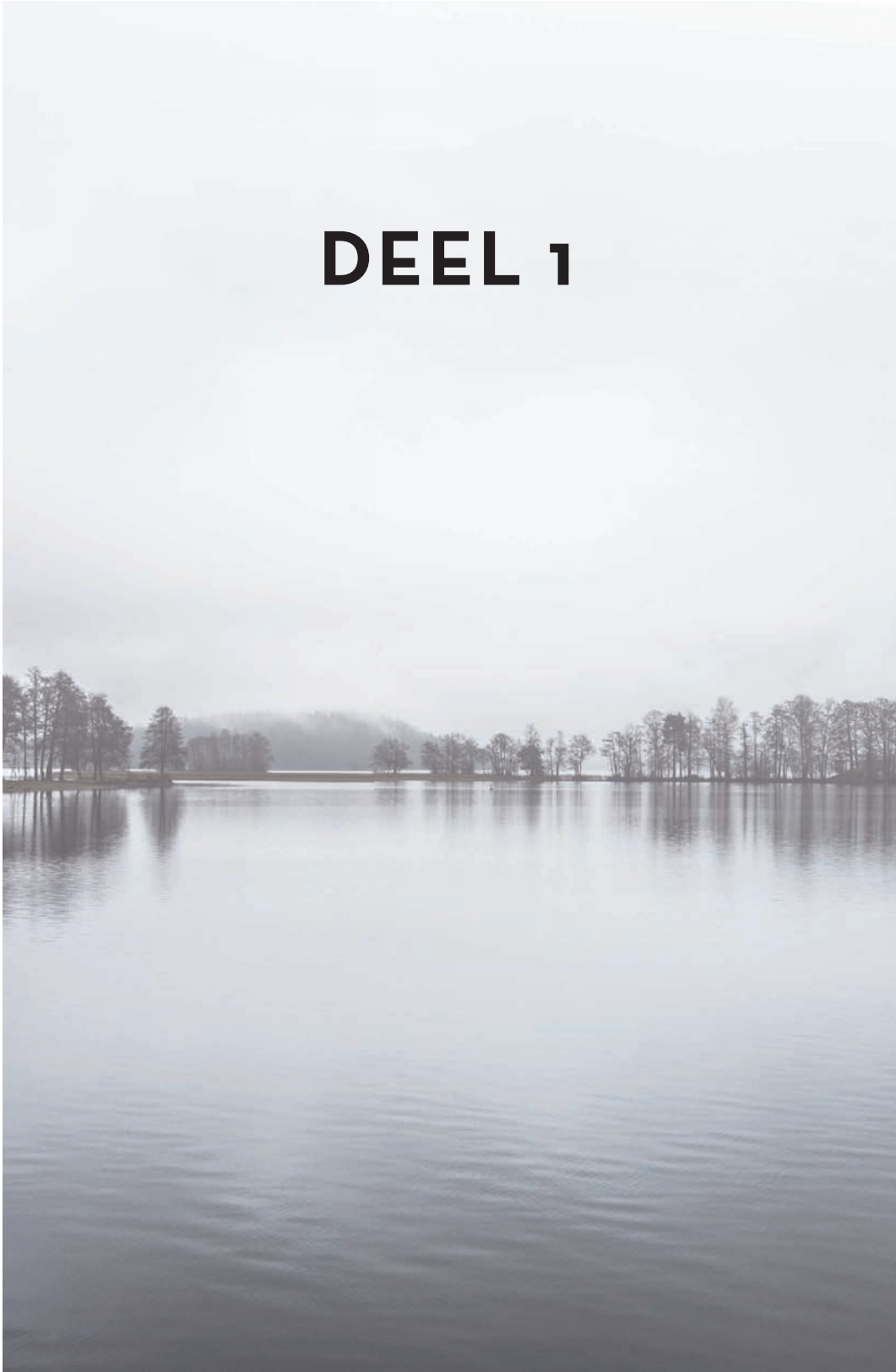
Originele uitgave verschenen bij Albert Bonniers Förlag, Stockholm, Zweden
Uitgegeven in de Nederlandse taal door bemiddeling van Bonnier Rights, Stockholm, Zweden
HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises Limited
* en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met ® zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

DEEL 1

Zondag 4 mei

Het is donker en er waait een koele lentelucht door het park. Ik sta naast een boom, doodstil. Het is bijna middernacht.

Vanuit de binnenstad van Stockholm klinken de gebruikelijke achtergrondgeluiden van auto's, bussen en metro's. Een constante herrie waar ik allang niet meer op let, maar die ik nu opeens wel hoor.

Het park is bijna leeg. 's Avonds durft niemand hier te komen. De mensen zijn bang voor de slecht verlichte wandelpaden waar gevaren op de loer liggen, ingebeelde of echte. Gevaren zoals ik.

De heuvel waar ik op sta ligt aan de rand van het park, vlak naast het parkeerterrein van de volkstuintjes. Een van de straatlantaarns is kapot, waardoor de heuvel in bijna totale duisternis is gehuld. Ik draag camoufla-gekleeding en een zwarte bivakmuts, ik ben bijna onzichtbaar.

Tot nu toe is er maar één iemand voorbijgekomen over het voetpad onder me. De afstand bedroeg niet veel meer dan twee meter. Hij zag me niet, maar ik kon zijn ademhaling horen. Korte, snelle stootjes, alsof hij bang was.

Sindsdien is er een uur voorbijgegaan. Ik maak me geen zorgen. Minder dan dertig meter van mijn schuilplaats ligt het parkeerterrein. Daar staat zijn auto. Het pad onder mijn heuvel is de logische weg ernaartoe en ik weet dat hij hierlangs zal komen.

Even doe ik mijn ogen dicht; ik adem de geur van aarde in en voel een soort bevrijding. Opluchting.

Ten slotte hoor ik hem. Struikelende stappen over de droge steentjes die er nog liggen na het strooien van afgelopen winter. Hij heeft een zwalkende manier van lopen, met ongecontroleerde, agressieve bewegingen. Ook in het donker straalt hij onberekenbaarheid, meedogenloosheid en gewelddadigheid uit.

*Hij loopt de schaduw onder mij in. Onregelmatige, dronken voetstappen.
Hij heeft zijn autosleutel al tevoorschijn gehaald en houdt die in zijn hand
– gereed of bang? – maar hij loopt nog onbezorgd, overdreven zelfverzekerd.
Nog twee meter. Eén...*

1

Maandag 5 mei

‘Wat hebben we hier, verdomme?’ vroeg de man die zojuist de schuur binnen was gestapt, gekleed in een blauwe plastic overall.

Inspecteur Carl Edson draaide zich naar hem om.

‘Weer een verkrachtingszaak?’ ging de man geërgerd verder.

Hij heette Lars-Erik Wallquist en was forensisch onderzoeker.

‘De boer heeft hem gevonden,’ zei Carl en hij knikte naar een naakt mannenlichaam dat in een onnatuurlijke hoek aan de zwartgrijze muur hing.

Een zacht ochtendlicht sijpelde door de kieren tussen de planken van de schuur naar binnen, en door de open deur, en viel op het lichaam, dat wel een soort crucifix leek. De lucht stond stil. Carl zag stofdeeltjes in de lichtstralen zweven en hij voelde de zachte warmte op het zwarte pak dat hij droeg.

Hij keek in zijn notitieboekje.

‘Georg Olsson, zo heet de boer, heeft om halfzeven de alarmcentrale gebeld. Ik ben hier een uur geleden gekomen...’

‘Godsamme!’ zei Lars-Erik.

Carl knikte zwijgend bij de ongewoon treffende beschrijving van het tafereel voor hen.

‘Een van de surveillanten heeft al overgegeven,’ zei Carl en hij knikte naar de hoek van de schuur.

In de lichtstralen was vaag een glimmende pizza-achtige plas zichtbaar.

‘Wat een sukkel! Had hij niet het benul om naar buiten te gaan in plaats van de plaats delict te besmetten?’

Lars-Erik hield niet van mensen in het algemeen en al helemaal niet van mensen op een plaats delict. Zijn ronde gezicht had vaak een rode kleur, alsof hij zich ergens over opwond. Carl wachtte voortdurend op een

hartinfarct – of een hersenbloeding – vooral omdat Wallquist een forse man was met een buik die onder de strak om zijn middel getrokken riem verdween.

‘Hij moet er nog aan wennen...’ zei Carl. ‘En hij stond te popelen, wilde graag goed werk afleveren. Je weet toch nog hoe het was, Lars-Erik, toen wij indruk wilden maken op onze superieuren en ambities hadden?’

De forensisch onderzoeker schudde zijn hoofd.

‘Die heb ik nooit gehad.’

Hij liep naar het naakte mannenlichaam dat een halve meter boven de betonnen vloer hing, zonder zichtbare steun.

‘En wat heeft hij gedaan om dit te verdienen?’ vroeg hij met een hoofdknik naar het lijk.

‘Een heleboel,’ zei Carl. ‘Dit is Marco Holst, alias Robert Jensen.’

‘O, shit! Een afrekening?’

Carl haalde zijn schouders op.

‘Moeilijk te zeggen. Hij zat in de branche. Maar wie het ook hebben gedaan, ze zijn nogal heftig tekeergegaan met die arme Marco.’

Lars-Erik boog naar voren om de blote, bebloede voeten van het lijk te inspecteren.

‘Vastgespijkerd?’

Carl knikte.

‘Daar lijkt het op.’

Lars-Erik ging rechtop staan.

‘Verdomme, zeg. Gekruisigd... Dat zou met een spijkerpistool gedaan kunnen zijn. En met een plankje onder de voeten en alles. Godsamme! Ik snap wel dat ze jouw team erbij hebben geroepen.’

Carl knikte zonder daar eigenlijk iets mee te bedoelen. Hij was moe. De dag was nog maar net begonnen. Hij wilde het liefst naar huis om te vergeten dat dit soort dingen überhaupt kon gebeuren.

‘Ja, misschien gekruisigd,’ zei hij om maar iets te zeggen. ‘Als je er niets op tegen hebt, ga ik met de boer praten.’

Lars-Erik reageerde als door een wesp gestoken en keek Carl aan.

‘Het kan mij geen bal schelen wat jij doet!’ zei hij.

‘Mooi. Wil je me bellen als je klaar bent?’ vroeg Carl op zijn gebruikelijke correcte en beleefde manier.

Het was maandag 5 mei, 08.31 uur. De lucht was nog heilig na de nacht, maar er scheen een warme lentezon op het erf. In de zwakke wind kon Carl het ruisen van het ochtendverkeer op de E18 driehonderd meter verderop duidelijk horen. Duizenden auto’s met slaperige forenzen op weg naar Stockholm. Afgezien van dat lint van menselijke aanwezigheid lag de schuur volkomen verlaten tussen pas ingezaaide akkers. Er leidde slechts een hobbelige onverharde weg naar het grote terrein voor het gebouw.

Toch hadden een of meer personen dit weggetje opgezocht om vervolgens hun slachtoffer hiernaartoe te brengen en – Carl zocht naar woorden – hem dood te martelen. Dat vereiste een zorgvuldige planning. Zo’n schuur vond je niet toevallig. Het betekende dat de ouders hier minstens één keer eerder waren geweest, en dat betekende dat er misschien getuigen waren. Tegelijkertijd wees het erop dat ze methodisch werkten, en dat was een slecht teken.

Carl voelde dat dit een langdurig onderzoek zou worden. Even sloot hij zijn ogen en hij keerde zijn gezicht naar de zon als om energie op te doen, alsof hij een plant was.

Hij werd binnenkort eenenvijftig. Zijn donkere haar begon bij de slapen dun te worden, maar er zat nog steeds geen grijs in. Hij had een fijnbesneden gezicht, waardoor hij er jonger uitzag dan hij was. Eén zomer had hij zijn baard laten staan, maar toen dat een peper-en-zoutvariant bleek te worden, had hij hem weer afgeschoren.

Bijna zijn halve leven was hij nu al bij de politie en in die tijd had hij zo’n beetje alles gezien wat er te zien was. Zijn zestienjarige dochter maakte hem vaak uit voor een gevoelloze fascist. Wanneer hij zakelijk probeerde te blijven en opmerkte dat ze de verkeerde term gebruikte, liep ze altijd de kamer uit. Hij had willen zeggen dat het woord dat ze vermoedelijk zocht ‘lauw’ was. Zo zag hij zichzelf tegenwoordig in elk geval: als lauw. Alsof de warmte hem had verlaten, het gevoel van intens geluk, de felle verontwaardiging bij onrecht, het verdriet en het onbehagen bij alle onbe-

schrijflijke verschrikkingen die hij had gezien en aanschouwd – van dat alles was niets meer over.

Maar het tafereel in de schuur vanochtend greep hem aan. Niet alleen vanwege de wreedheid van de misdaad, maar ook omdat die zo uitgekend was. Voor de verandering voelde hij zich niet blasé.

Was dat goed? Hij kon het antwoord niet bedenken. Hij deed zijn ogen weer open en liep naar zijn auto. De boer woonde bijna een kilometer verderop.

Achter hem, achter de halfopen schuurdeur, hoorde hij Lars-Erik mopperen op agenten en mensen in het algemeen.

‘Sukkels!’ hoorde hij de forse onderzoeker nog minachtend uitroepen, voordat Carl het portier dichttrok en wegreed.

***

Lars-Erik Wallquist inspecteerde het lijk voor zich. Uit zijn veelvuldig gebruikte tas haalde hij een speciale camera met flitser tevoorschijn die binnen het ultraviolette spectrum werkte. Zijn assistent, eveneens gekleed in een blauwe veiligheidsoverall, kwam binnen en begon schijnwerpers neer te zetten en kabels te trekken naar een elektrisch aggregaat dat al voor de schuur stond te brommen. Een voor een gingen de schijnwerpers aan en de hele schuur baadde in een verblindend licht.

‘De voetsteun is onlangs bevestigd,’ zei Lars-Erik tegen zijn assistent en hij keek naar het plankje op twee steunen waarop de voeten van het slachtoffer rustten. ‘Er ligt geen stof op en je ziet geen natuurlijke veroudering. Hij is waarschijnlijk speciaal voor deze gelegenheid gemonteerd.’

‘Er ligt bijna geen bloed onder het lichaam,’ zei zijn assistent.

Lars-Erik bromde iets onverstaanbaars.

In het stof kon hij sleepsporen zien van een deken of iets dergelijks. Iemand had over de sporen gelopen en duidelijke schoenafdrukken achtergelaten. Vermoedelijk die verdomde surveillant, dacht hij. Nu zouden ze van iedereen schoenafdrukken moeten maken. Onnodig werk.

Hij keek weer naar de sleepsporen. Zijn assistent had gelijk: geen bloed. En dat had er wel moeten zijn als de man hier was vermoord.

Het meest opmerkelijke aan het lijk – afgezien van het feit dat het tegen de muur van een schuur was gespijkerd – was dat het geen genitaliën had. De dader had het hele zaakje afgesneden. Er was alleen een donkerrode wond overgebleven. Het bloed moest eruit zijn gespoten...

Op hetzelfde moment klonk er een donker, onmenselijk gekreun.

Lars-Erik en zijn assistent keken op.

Het hoofd van het lijk bewoog opeens; het ging omhoog. Het lange blonde haar dat voor zijn gezicht hing, viel opzij. Beide ogen gingen open, als zwarte gleuven in het bebloede gezicht. De man die zonet nog dood was geweest staaarde hen aan met een blik die alle pijn en angst voorbij was. Daarna opende hij zijn mond en schreeuwde, eerst sissend, maar gaandeweg luider en duidelijker. Hij schreeuwde tot hij geen lucht meer had en er alleen een hees gereutel overbleef, waarna hij zijn longen vulde met lucht en opnieuw begon te schreeuwen. Almaar harder.

2

Voor de schuur stonden twee ambulances met zwaailicht. Waarom twee, vroeg Carl Edson zich af. Had de centralist zich door de brute mishandeling waarvan Marco het slachtoffer was geworden zo laten opjagen dat hij er meer dan één had gestuurd?

Hoe het ook zij, het was een vergissing, bedacht hij.

En hoe sneu was het helemaal voor Marco? Vermoedelijk waren er mensen die vonden dat hij zijn verdiende loon had gekregen. Hijzelf bijvoorbeeld.

Hij was teruggekomen na het gesprek met de boer, die niet meer had gezegd dan hij al aan de surveillant van district Stockholm-Noord had verteld, de man die had overgegeven.

De boer was die ochtend naar de schuur gereden op zijn tractor om de zaaimachine te halen. Het hangslot aan de deur was opengebroken. Hij had een inbraak verwacht, maar in plaats daarvan had hij de man aan de muur zien hangen 'als een vogelverschrikker'. En nee, eerder had hij niets gezien. Geen auto's, geen mensen.

'Ik ben de afgelopen dagen voornamelijk op de akker geweest,' had hij verontschuldigend gezegd.

'U hebt niemand over de weg naar de schuur zien rijden? Of op de wegen hier in de buurt, iemand die u niet bekend voorkwam?'

De boer had met zijn ene wijsvinger de pluk tabak gepakt die achter zijn lip zat, die in de afvalbak gegooid en zijn vinger met een schone witte zakdoek zorgvuldig afgeveegd.

'Nou, ik had u graag willen helpen, maar het is nogal druk op het moment. Ik kijk alleen naar de akker. Ik merk het nauwelijks wanneer mijn vrouw voorbijrijdt.'

Carl had gezegd dat hij het begreep en was weggereden. Nu stond hij tegen zijn auto geleund naar de consternatie voor de schuur te kijken, terwijl hij probeerde te begrijpen hoe het in godsnaam mogelijk was dat Marco nog leefde. Hij had hem gezien, Marco was zonder twijfel dood geweest.

Maar nu stonden er verpleegkundigen om hem heen in de schuur, die alles op alles zetten om hem in leven te houden.

Terwijl Carl door de opening keek, kwamen er twee naar buiten. Ze liepen naar een van de ambulances en hij ging achter hen aan.

‘Hoe gaat het met hem?’ vroeg hij.

Een van hen draaide zich om: ‘Ik heb zelden zoiets vreselijks gezien,’ zei ze.

Carl vond dat haar gezicht er eigenaardig vlak uitzag, alsof ze in shock was.

‘Haalt hij het?’ vroeg hij.

‘Als hij geluk heeft.’

Ze trok de deur van de ambulance dicht. Toen die langzaam wegreed, werd erachter een zwarte Mercedes stationcar zichtbaar. Carl kende die auto; die was van de gerechtsarts.

Ze heette Cecilia Abrahamsson en was opgeroepen om een lijk te onderzoeken en een verklaring van overlijden op te maken. Nu kon ze alleen maar toekijken hoe het ambulancepersoneel zijn best deed om het leven van Marco Holst te redden. Wanneer dat was gelukt, zou ze een letselbeschrijving maken voor politie en justitie.

En daar was Carl in geïnteresseerd.

Terwijl hij wachtte, liep hij over de volle lengte van het terrein en telde zijn passen: tweeëntwintig. Hij herhaalde de wandeling de andere kant op, in de breedte: eenendertig.

Het was een gewoonte van hem: meten, ordenen en categoriseren. Hij keek naar de deuren die wagenwijd openstonden. Dit was een schuur voor grote landbouwmachines, bedacht hij. De opening was bijna vier meter hoog en zo breed dat je er met een combine naar binnen kon rijden. De plaats was perfect gekozen, afgezien van het feit dat de boer het lichaam dezelfde ochtend had gevonden.

Hij vroeg zich af of het de bedoeling was geweest dat Marco Holst het had overleefd, of de ouders het letsel daarop hadden aangepast. Die gedachte had iets heel naars, en hij verzette zich er dan ook tegen.

Hij keek op toen hij gerammel hoorde in de schuur. De brancard met

Holst erop werd naar buiten gereden. Carl deed een stap opzij; hij zag het infuus heen en weer bewegen boven het verminkte lichaam op de brancard, het verwrongen gezicht en de bloederige blonde pieken.

Maar waarschijnlijk was het een vergissing dat Holst het had overleefd, bedacht hij. Nu hadden ze immers een getuige.

De gerechtsarts kwam uit de schuur op het moment waarop de brancard in de ambulance werd geschoven.

Carl liep naar haar toe.

‘Hallo,’ zei hij en hij voelde zich als gewoonlijk opgelaten in het bijzijn van Cecilia Abrahamsson.

Ze was lang, atletisch en heel... volwassen. Hij kon geen beter woord bedenken. Ze praatte op hooghartige, zelfverzekerde toon, op die typische superieure manier die ervaren dokters zich soms aanmeten. Ze had een autoriteit waarbij hij zich klein voelde.

Misschien was het ook haar kakkerige manier van doen, die vanzelfsprekende, natuurlijke superioriteit die je krijgt wanneer je nooit een compromis hoeft te sluiten en nergens afstand van hoeft te doen, als kind al niet.

Ze had bovendien een aantal schoonheidsoperaties laten uitvoeren aan haar gezicht, die het hem moeilijk maakten haar emoties te doorgronden of haar leeftijd vast te stellen. Ze had net zo goed eind vijftig als begin dertig kunnen zijn. Wanneer ze praatte, werd de huid van haar wangen en rond haar blauwe ogen op een onnatuurlijke manier strakgetrokken, als bij een hagedis. Haar lippen deden niet echt mee wanneer ze glimlachte; ze spartelden als het ware tegen. Misschien was het in haar kringen vanzelfsprekend om het ouder worden niet te accepteren, dat wist hij niet.

Hij probeerde haar niet aan te kijken, bang om betrappt te worden op staren.

‘Wanneer kan ik hem verhoren?’ vroeg hij en hij keek naar de witte kraagpunten van haar keurige, verder geheel zwarte blouse.

Ze liep straal langs hem heen, alsof ze hem niet had gezien.

‘Dat kan niet,’ zei ze zonder zich om te draaien, op weg naar haar auto. ‘Iemand heeft zijn tong afgesneden, dicht bij de tongwortel. Hij zal nooit meer kunnen praten. En dat is niet het enige wat hij in de toekomst niet meer zal kunnen doen.’

Hij liep achter haar aan.

‘Wacht,’ zei hij.

Zonder te reageren opende ze het portier aan de bestuurderskant en liet zich op de stoel zakken. Hij opende het portier aan de passagierskant en ging naast haar zitten. De zwartleren bekleeding kraakte onder hem en hij vroeg zich af wat je moest verdienen om je zwart Mercedes-leer te kunnen veroorloven.

‘Dus je bedoelt dat hij niet kan praten?’ vroeg hij.

‘Inderdaad,’ zei ze. ‘En zijn handen kan hij ook nooit meer gebruiken. Alle vingers zijn bij de knokkels afgehakt.’

Bijna alsof er geen getuige was, bedacht Carl en hij keek door de voorruit naar de donkere opening in de schuur.

‘Wat nog meer?’ vroeg hij.

‘Vermoedelijk heeft hij ook een kaakfractuur. Misschien heeft hij die gekregen toen zijn tong werd afgesneden, maar dat moet de arts op de Spoedeisende Hulp maar zeggen op grond van de röntgenfoto. Behalve zijn vingers zijn ook zijn genitaliën verwijderd met een scherpe, zuivere snee bij de peniswortel. Het scrotum is ook in zijn geheel verwijderd.’

Ze leunde achterover tegen de neksteun en keek nu naar het dak. Ze zag er moe uit. Haar ogen waren half gesloten.

‘De balzak dus,’ zei ze met gedempte stem ter verklaring.

Hij knikte. Hij wist wat ‘scrotum’ betekende.

‘Hij had binnen een paar uur doodgebloed moeten zijn,’ ging ze verder. ‘Maar de dader heeft waarschijnlijk een verwarmd mes gebruikt, wat het bloeden deels heeft geremd.’

Hij trok zijn wenkbrauwen op.

‘Dus de dader wilde dat hij in leven zou blijven?’

Ze haalde geërgerd haar schouders op.

‘Over het motief kan ik geen uitspraak doen. Ik constateer alleen de feiten.’

Carl knikte. Hij had een notitieboekje tevoorschijn gehaald, waar hij in schreef. Ze gluurde misnoegd naar hem voordat ze verderging.

‘Verder was hij aan de muur gespijkerd, maar dat had je misschien al ge-

zien. Stevige spijkers die door de polsen en voetzolen heen waren geslagen en in de balken van de muur. Er is veel kracht voor nodig om weefsels en skeletdelen te doorboren. Desondanks is het weefsel rond de gaten onbeschadigd.

‘Wat betekent dat volgens jou?’ vroeg Carl zonder op te kijken van zijn boekje.

‘Ik stuur uiteraard een volledig rapport wanneer ik hem goed heb onderzocht. Dit zijn maar voorlopige observaties.’

Hij keek op en glimlachte verontschuldigend naar haar.

‘Ik maak toch graag notities. Dat helpt me om dingen te onthouden en zo kan ik sneller aan het werk.’

‘De dader kan een spijkerpistool hebben gebruikt,’ ging ze verder. ‘Dat zou dit soort zuivere letsels kunnen opleveren.’

‘Lars-Erik zei ook zoiets.’

Ze werd niet graag in de rede gevallen en slaagde er niet in haar ergernis te verbergen.

‘Hij heeft ondanks de cauterisatie veel bloed verloren.’

‘Cauter...’

‘Het verwarmde mes,’ zei ze. ‘Waar het bloed is gebleven, daar zal je forensisch onderzoeker je uitvoeriger over inlichten.’

Carl maakte notities. Ze wachtte tot hij klaar was met schrijven. Een paar keer keek ze op haar horloge, een Rolex, als om aan te geven dat ze meer te doen had.

‘De precisie waarmee het lichaam is verminkt, wijst erop dat degene die het mes heeft gehanteerd gewend is met scherpe werktuigen om te gaan en thuis is in de beginselen van de chirurgie. Een militair, een ziekenverzorger, misschien een slager of een jager.’

Hij draaide zich naar haar toe.

‘Een arts?’

Ze knikte, maar keek afkeurend, alsof ze niet blij was met de mogelijke laakbaarheid van haar eigen gilde.

‘Ja, dat kan natuurlijk... Het houten plankje waar de man op stond, wijst op kennis van zaken en verraadt dat het de bedoeling was het leven van het slachtoffer te verlengen.’

‘Wil je dat uitleggen, alsjeblieft?’ vroeg Carl.

‘Als je wordt gekruisigd, stik je heel snel. Je moet je lichaamsgewicht bij elke ademhaling optillen en dat hou je niet erg lang vol. Daarom zetten de Romeinen een houten plankje onder de voeten van hun slachtoffers. Om hun lijden te verlengen.’

Hij maakte snel een notitie van dat akelige detail. Hij vond het weloverwogene van de misdaad, de precisie en de vastbeslotenheid beangstigend.

‘Nog iets?’ vroeg hij.

Ze keek nog steeds voor zich uit door de voorruit, terwijl ze haar handen aan het stuur hield.

‘Hij had brandplekken op de linkerkant van zijn borstkas,’ zei ze.

‘En?’

‘Het is een gissing, misschien heb ik het mis...’

‘Ja?’

‘Ze lijken op de brandplekken die ontstaan door een stroomstootwapen.’

Het was even stil.

‘Dus iemand kan hem hebben beschoten met een stroomstootwapen om hem te verlammen en hem daarna dit allemaal hebben aangedaan? Ja, dat is een mogelijke verklaring.’

‘Dat mag je met iemand anders bespreken. Ik beweer alleen dat de brandwonden op de linkerborst van het soort zijn dat door een stroomstootwapen wordt veroorzaakt. Maar ze kunnen ook op een andere manier zijn ontstaan. We zullen natuurlijk tests uitvoeren om te kijken of we dit kunnen verifiëren.’

‘Oké, dank je wel.’

Carl sloeg zijn notitieboekje dicht en vroeg zich even af hoe ze dergelijke tests uitvoerden, maar besloot er niet naar te vragen.

‘Zal hij het overleven?’ vroeg hij in plaats daarvan.

Ze knikte.

‘Het is te vroeg om garanties te geven. Hij heeft veel bloed verloren, dat zei ik al. Hij is ernstig gewond, maar ik beoordeel zijn toestand als stabiel. Ik zal hem in het ziekenhuis nog eens onderzoeken. Wie is hij?’

3

‘Marco Holst is een goede bekende van ons en hij heeft een lang strafblad,’ zei Carl Edson en hij keek in zijn printjes. ‘Hij is geboren in 1967. Auto-diefstal, drugs- en wapenbezit, mishandeling in zijn jeugd... Het is van kwaad tot erger gegaan.’

De briefingkamer in het politiebureau van Kungsholmen was grijs. Grijswitte wanden, grijs linoleum op de vloer. Bovendien was het een lage kamer, wat Carl altijd een claustrofobisch gevoel bezorgde, ook al was er ruimte genoeg voor veertig personen. Nu zat er maar een handjevol.

Hij keek naar de twee agenten in burger vooraan, Jodie Söderberg en Simon Jern, beiden van de recherche. Achter hen zaten nog een vrouwelijke rechercheur en de mannelijke surveillant die in de schuur had overgegeven, allebei van Stockholm-Noord. Carl ging terug naar zijn printjes: ‘In 1993 kreeg Marco Holst levenslang voor de moord op zijn vriendin, die hij herhaalde malen met een mes had gestoken en daarna had laten doodbloeden op de keukenvloer. Levenslang werd daarna omgezet in zesentwintig jaar. In de gevangenis veranderde hij zijn naam in Marco Holst. In 2010 kwam hij voorwaardelijk vrij na slechts zeventien jaar. Een halfjaar later verkrachtte hij een veertienjarig meisje in het Vasapark in het centrum van Stockholm. Ook afgezien van de leeftijd van het meisje was de verkrachting bijzonder brutaal. Zowel vaginaal als anaal. Daarvoor kreeg hij vier jaar gevangenisstraf plus vier jaar van de eerdere straf. Drie weken geleden had hij driekwart van de straf uitgezeten en kwam hij opnieuw vrij.’

Hij keek op van zijn papieren.

‘In de verkrachtingszaak werd Marco ook voor een paar kleinere vergrijpen veroordeeld. Drugsbezit, wapenmisdrijven en een inbraak. Geen van die misdrijven beïnvloedde de duur van de straf noemenswaardig, aangezien hij al acht jaar had gekregen.’

Hij keek uit over het kleine gezelschap.

‘Die vreselijke kortingen op de straf,’ zei Simon Jern en hij ging verzitten. ‘Een afrekening in de onderwereld?’

Carl spreidde zijn handen.

‘Gezien zijn criminele verleden is dat zeer waarschijnlijk. In elk geval moet hij iemand of een aantal mensen flink kwaad hebben gemaakt.’

‘Nou, dat is het understatement van de dag,’ zei Simon.

‘Behalve de verminkingen hebben de artsen ontdekt dat hij een honkbalknuppel in zijn endeldarm had. Vermoedelijk was die met behoorlijke kracht ingebracht. Bovendien zaten er allemaal weerhaakjes aan. Waarschijnlijk worden die op dit moment operatief verwijderd.’

‘Wraak?’ vroeg Jodie Söderberg. ‘Voor het meisje, bedoel ik. De ouders – of het meisje zelf – hebben een goed motief.’

‘Dat kan het zijn,’ zei Carl. ‘Maar de uitgekiende wreedheid wijst eerder op beroepscriminelen die bedreven zijn in het uitoefenen van geweld. Maar we moeten ze natuurlijk natrekken. Doe jij dat, Jodie?’

Ze knikte, en hij maakte een aantekening.

‘Zijn er sporen?’ vroeg ze.

‘Van het meisje?’ vroeg Carl verbaasd.

‘Nee, van de dader,’ zei Jodie met een snel, gegeneerd lachje. ‘Op de plaats delict.’

Ze zat met rechte rug, als een sportvrouw, haar blonde haar in een praktische paardenstaart. Ze deed Carl denken aan de meisjes bij hem in de klas op de middelbare school, die vooraan zaten, altijd hun hand opstaken en de hoogste cijfers haalden bij proefwerken. Achteraf had hij begrepen dat ten minste een van hen aan anorexia had geleden en dat ze allemaal ongelukkig waren geweest, gevangenen van hun eigen succes.

‘Lars-Erik is nog niet klaar met het onderzoek van de PD,’ zei hij. ‘Maar tot nu toe... nee, niets.’

‘Hoe hebben ze het lichaam aan de muur gekregen?’ vroeg Simon en hij wipte achterover met zijn stoel. ‘Dat moet een hele klus zijn geweest.’

‘Lars-Erik heeft sporen gevonden in de balk boven het lichaam die erop wijzen dat de dader, of daders, een soort takel heeft gebruikt. Vermoede-

lijk een hijsblok dat was opgehangen aan een spanband die over de balk heen was geslagen.'

'Weten we dat?' vroeg Simon.

Simons toon had iets provocerends, evenals zijn lichaamstaal, ook als hij een gewone vraag stelde.

Simon had het uiterlijk van iemand die je uit de weg ging in de kroeg: compacte, vlezige trekken, een pokdalig gezicht, kortgeknipt, bijna zwart haar en een nare, stekelige blik in zijn bruine ogen. Carl mocht hem niet. Toen hij hem in zijn onderzoeksteam kreeg, had hij geprotesteerd. Maar zijn chef had voet bij stuk gehouden: 'Geen schijn van kans, Carl! Hij zit in jouw team.'

'Nee,' zei hij, 'het is slechts een voorlopige hypothese van Lars-Erik. Hij denkt, net als ik, dat de dader simpelweg een band om het lichaam heeft gespannen en dat heeft opgehesen voordat hij het tegen de muur spijkerde.'

'Een hijsblok? Wat is dat?' vroeg de surveillant.

De lacunes in zijn algemene ontwikkeling leken groot, ook voor zo'n jong iemand. Maar misschien hoorde dat bij de nieuwe generatie die al haar tijd doorbracht met computerspelletjes in plaats van met lezen, dacht Carl. Hij voelde zich op slag oud.

'Een blok met een touw of een stalen kabel,' zei hij. 'Zoals op een zeilschip. Je haalt een touw langs een heleboel schijven. Als je vervolgens aan het touw trekt, vertraagt dat de beweging, zodat je dingen kunt optillen die eigenlijk veel te zwaar voor je zijn. Een oeroude techniek.'

De surveillant knikte, terwijl hij in zijn aantekeningen keek. Carl besefte dat hij al na de eerste zin had afgehaakt. Vermoedelijk beschouwde hij de rest als een vervelende uitweiding. Zo zou zijn eigen dochter het ook hebben gezien.

Ze zwegen even. Carl bladerde in zijn papieren. 'De gerechtsarts schat dat Marco Holst zes tot acht uur aan de muur heeft gehangen.'

Simon en Jodie keken naar hem op. Ze leken allebei hetzelfde te denken.

'Dat houdt in,' ging Carl verder, 'dat hij vermoedelijk tussen middernacht en twee uur 's nachts is vastgespijkerd.'

‘Hoe heeft hij dat in godsnaam acht uur kunnen overleven?’ vroeg Simon.

‘Toeval, volgens de gerechtsarts.’

‘Kunnen de daders hebben gewild dat hij het zou overleven?’ vroeg Jodie. ‘Ik bedoel dat het opzet was?’

‘Er zijn aanwijzingen dat ze wilden dat hij langdurig zou lijden. Behalve het verwarmde mes en het voetenplankje had Marco Holst ook sporen van...’

Hij las het voor: ‘Tranexaminezuur in zijn bloed. Een stof die bloeden tegengaat.’

‘Wat een gestoorde klootzak!’ zei Simon.

‘Volgens Cecilia Abrahamsson wordt die stof veel gebruikt in preparaten tegen hevige menstruatie. Cyklokapron is het meest gangbare. Dat is kennelijk vrij verkrijgbaar.’

Een tijdlang zei niemand iets. Carl kon bijna voelen wat ze dachten. Daarom zei hij: ‘Maar dat hoeft niet te betekenen dat we met een menstruerende dader te maken hebben.’

De surveillant en Simon grinnikten.

‘Er is daarentegen veel wat erop wijst dat het misdrijf zorgvuldig was voorbereid. We hebben te maken met een dader, of daders, die zich niet laat sturen door impulsen en die niet snel in paniek raakt. Ervaren lieden, die in staat zijn zo’n uitgekende marteling uit te voeren.’

‘Criminelen?’ vroeg Simon.

‘Gezien de ernst waarschijnlijk wel. Een of meer criminelen.’

‘Maar waarom die spectaculaire aanpak?’ vroeg Jodie. ‘De helft was al mooi genoeg geweest.’

Carl had hetzelfde gedacht.

‘Als het een afstraffing is, neem ik aan dat die spectaculair moest zijn om tot de juiste kringen door te dringen. Dan is het een soort merk, een teken van de status van de dader of van de bende, als het een bende is,’ zei hij.

Niemand zei iets.

‘Goed, dan hebben we een hoofdspoor,’ zei Carl. ‘Een afrekening in het criminele circuit, misschien na een zaak die mis is gelopen. We moeten

een lijst maken van personen die voorkomen in het vooronderzoek van Marco's vorige zaak. Gezien de...' Carl twijfelde over het woord dat hij moest kiezen. '...overmaat aan geweld die is gebruikt, zou het om een grote zaak moeten gaan. Het drugsmiddrijf zou interessant kunnen zijn. Kijk jij daarnaar, Simon?'

Simon knikte.

'Moet ik ze verhoren?'

'Ja.'

'En Marco zelf dan?' vroeg Jodie.

'Ja,' zei Carl, 'we hebben ditmaal inderdaad een getuige. Met een beetje geluk kan hij ons vertellen wie de dader is.'

Ondanks alles moest Carl glimlachen.

'En dan hebben we een makkie.'

'Moet ik dan nog wel aan die oude onderzoeken beginnen?' vroeg Simon.

'Ja, we moeten toch enigszins voorbereid zijn voor het geval Marco niets weet.'

Simon zei niets.

'Wanneer kunnen we Marco verhoren?' vroeg Jodie.

'De arts dacht misschien vanmiddag al.'

Simon grijnsde.

'Hoe moeten we met hem praten? Hij heeft toch geen tong?'

'Hij kan de antwoorden opschrijven,' zei Jodie.

Carl schudde zijn hoofd.

'Helaas heeft hij ook geen vingers. Mijn idee is om ja-nee vragen te stellen. Maar als jullie een beter idee hebben hoor ik het graag.'

Iedereen zweeg. Carl richtte zich weer tot Jodie en Simon.

'Zoals we al hebben gezegd, is dit een spectaculaire mishandeling. Kijk of je een soortgelijke zaak kunt vinden, Simon. En Jodie, probeer jij het tijdstip van Marco's verdwijning vast te stellen. Vraag aan zijn kennissen wanneer die hem voor het laatst hebben gezien.'

Jodie knikte en schreef, keek op en wachtte op meer. Jong, enthousiast en onbedorven, dacht Carl en hij voelde dat hij Jodie mocht. Hij had het zelf kunnen zijn, twintig jaar geleden.

‘En als Marco niet naar de schuur is gelokt, kan hij misschien zijn ontvoerd. Zoek naar een mogelijke getuige. Kijk of er aangiftes gedaan zijn van vrijheidsberoving.’

Jodie knikte.

‘Ik wilde de familie van zijn ex ook natrekken.’

‘O,’ zei Carl. ‘Die moord ligt wel erg ver terug in de tijd. Bovendien hebben ze de vorige keer dat hij vrij was ook al een kans gehad. Waarom zo lang wachten?’

‘De omstandigheden zijn misschien veranderd, waardoor ze nu pas wraak nemen,’ zei Jodie. ‘Misschien is haar moeder overleden, zodat haar vader er helemaal alleen voor staat.’

‘Je hebt veel te veel films gezien,’ zei Simon, terwijl hij weer achteroverwipte met zijn stoel.

Jodie keek hem aan vanonder haar blonde haar. Plagerig, dacht Carl. Als een jonger zusje.

‘Of jij moet er ook eens een gaan zien,’ zei ze tegen Simon. ‘Je zou er iets van kunnen opsteken. Snel in actie komen...’

Simon stopte met wippen. Maar voordat hij iets kon zeggen, kwam Carl ertussen: ‘Oké. Kijk daar ook naar, Jodie. Maar het heeft absoluut geen prioriteit.’

Ze knikte.

‘Mooi,’ zei hij, ‘het is bijna tien uur. We liggen een half etmaal achter op de moordenaar. Minstens. We moeten proberen iets van die tijd in te halen.’

Op dat moment rinkelde zijn telefoon.